

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Лалка Рангелова, дм

отдел „Храни и хранене“ на НЦОЗА – гр. София

член на научно жури съгласно заповед № Р-109-395 от 20.09.2021 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна и определена за изготвяне на становище, съгласно Протокол 1 на първото заседание

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина по научната специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.), обявен в ДВ, бр.61/23.07.2021 г. за нуждите на Учебен сектор „Хигиена“, Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“.

Кратки сведения за конкурса

В конкурса участва един кандидат гл. ас. д-р **Росица Христова Чамова, д.м.** Кандидатът е представил всички необходими документи за конкурса в съответствие с правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, както и справка за изпълнение на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент“.

Кратки данни за професионалното развитие на кандидата

Гл. ас. д-р Росица Христова Чамова, д.м. завършва Медицински Университет – Пловдив през 1996 г. Придобива специалност „Спешна медицина“ през 2006 г. и „Хранене и диететика“ през 2017 г. След разработване и защита на дисертационен труд: „Кърмене и инфекции на пикочните пътища при деца до 3 години във Варна“ придобива образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.)“. През 2018 година е спечелила конкурс за „Главен асистент“ към катедра „Хигиена и епидемиология“ на МУ – гр. Варна. От 2011 година до 2018 година работи като асистент в Катедра „Хигиена“ – МУ – Варна. От 2018 година до днес работи като главен асистент към катедра „Хигиена и епидемиология“ на МУ – гр. Варна.

Д-р Росица Христова Чамова владее български, руски и английски език.

Гл. асистент Чамова е член на научни и професионални организации БЛС, БДХД (Българско дружество по хранене и диететика), БСДГХХ (Българско сдружение по детска

гастроентерология, хепатология и хранене), БНДОЗ (Българско научно дружество по обществено здравеопазване), EUPHA (Европейско дружество по обществено здраве), БАОЗ (Българска асоциация по обществено здраве), ESPGHAN (Европейско дружество по детска гастроентерология, хепатология и хранене).

Оценка на учебно преподавателската дейност на кандидата

Преподавателската дейност на д-р Росица Христова Чамова започва през 2009 год. като хонорирован асистент в Катедра „Хигиена и МБС“ – МУ – Варна. Д-р Чамова има богат преподавателски опит като ръководител на упражнения и лекции както следва:
Упражнения: „Хигиена и екология“ – за специалност Медицина (БЕО и АЕО); Рехабилитатор; Медицинска сестра; Акушерка; „Околна среда и здраве“ – Здравен мениджмънт - бакалавър; „Околна среда, хранене и здраве“ – Здравен мениджмънт и медико-социални грижи - магистър; „Хранене и здраве“ - Здравен мениджмънт - бакалавър; „Хранене и диететика“ - РМУС-магистър „Хигиена и екология на здравните заведения“ - УЗГ-магистър и "Фармако-медицински аспекти на храненето" - Фармацевтичен мениджмънт и грижи – магистър.

Лекции – “Комунална хигиена”, “Хигиена на хранене” - Инспектор по обществено здраве; „Околна среда, хранене и здраве“ - Здравен мениджмънт - бакалавър; “Хигиена на болничните заведения и вътреболнични инфекции” – Здравен мениджмънт - бакалавър; „Околна среда, хранене и здраве“ – Здравен мениджмънт и медико-социални грижи магистър; „Хигиена и екология“ – Медицинска сестра и Акушерка; „Медицинска екология“- Медицински козметик; „Хигиена и безопасност на лабораторния труд“- Медицински лаборант; „Хигиена и екология“ – Рентгенов лаборант; „Хигиена и екология на здравните заведения“ – УЗГ – бакалавър; „Околна среда и здраве“ – Обществено здравеопазване – магистри рускоезично обучение.

Гл. асистент д-р Росица Христова Чамова, е била ръководител на един дипломант.

Научна и публикационна активност

Приложените за участие в конкурса публикации и справки доказват високата научна продуктивност на кандидатката. За участие в настоящия конкурс са приложени общо 33 публикации - плод на цялостната ѝ научно-изследователска дейност, разпределени по видове както следва:

Дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ – 1 бр.

Хабилитационен труд (монография) – 1 бр.

Книга на базата на защитен дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ - 1 бр.

Научни публикации – 30 бр. (за главен асистент – 16 бр.; за доцент – 14 бр.), от които

- в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (*Scopus/ WOS u WOS*). : 5 бр.;

- в нереферирани списания с научно рецензиране: 25 бр.

От тях 15 броя материали участват като доказателствен материал в справката за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“, съгл. ЗРАСРБ от 2018г. Представят се и 2 броя публикации, извън доказателствения материал за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“. В повечето от представените публикации, кандидатът е първи автор, което показва основния принос към научната продукция.

Научните участия на д-р Росица Чамова са 21 в национални и 15 в международни научни прояви.

Представени са общо 6 научни цитирания в нереферирани издания с научно рецензиране - 55 т., едно цитиране в научни издания, индексирани и реферирани в световни научни бази данни с научна информация (*Scopus* и *Web of Science* и др.) и едно цитиране в монография. Високият брой цитирания от български автори е показателно за актуалността на разглежданата тематика и разпознаваемостта на кандидата от българската научна общност.

Научни постижения и приноси

Представената научна продукция и интересите на кандидата могат да бъдат обобщени в следните направления: Значимост на здравословното хранене през бременността: Хранене на бременната жена и метаболитно програмиране на болестите (хабилитационен труд), Влияние на хранителния прием на холин през бременността върху мозъчното развитие на потомството, Бременност и хранителни добавки. Кърменето - поведенчески фактор с изключително благоприятни здравни последици за детето и майката: Протективен ефект на кърмата върху инфекциите на отделителната система до тригодишна възраст, Протективен ефект на майчиното мляко върху инфекциите на пикочните пътища при деца до три години, Профилактика на инфекциите на пикочните пътища при деца до тригодишна възраст чрез кърмене, Пробиотици и кърма, Мастноразтворими витамини в кърмата Антиоксидантна активност на кърмата. Здравни ползи от консумацията на пчелни продукти: Роля на пчелното млечице за човешкото здраве. Хигиена на детско-юношеска възраст Работоспособност на ученици от начален курс, обучавани при различни ергономични условия – град Варна, Оценка на антропометричен хранителен статус на ученици в начален курс на обучение от гр. Варна. Проучване хранителните навици на различни групи от населението Проучване на хранителните навици сред работещи при различни нива на психоемоционално напрежение, Храненето – значим фактор за костното здраве и Пилотно проучване на хранителните навици на жени в детеродна възраст от град Варна.

Така представените приноси са с подчертан познавателен и практико-приложен характер за региона и страната. Монографията е първото у нас ръководство, анализиращо връзката между майчиното хранене и метаболитното програмиране на болестите при потомството. Представени са съвременни научни доказателства за влиянието на нездравословното хранене в периода на бременността върху растежа, развитието и здравето на бъдещия индивид. Най-добрата стратегия, за този период остава балансираното хранене на майката.

Заклучение

Гл. асистент д-р Росица Христова Чамова, дм има богат преподавателски опит. Научната продукция на гл. асистент д-р Росица Христова Чамова, дм отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както на правилника за неговото прилагане, така и ПРАС на Медицински Университет – гр. Варна за заемане на академична длъжност „Доцент“.

Минималните изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент“ са също покрити. Това ми дава основание да дам положителна оценка и да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина по научната специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.) за нуждите на Учебен сектор „Хигиена“, Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна на гл. асистент д-р Росица Христова Чамова, дм.

29.10.2021г.

Подпис:

(доц. д-р Далка Рангелова, дм)